права та гарантії учасників

АТО

Програма «Правовий захист учасників АТО»

За ініціативи: Благодійного фонду
«Гуманітарні ініціативи» Ігоря Васюника
Адвокатського об'єднання
«Лемеха та Партнери»

ПРАВА ТА ГАРАНТІЇ УЧАСНИКІВ АТО

**Для учасників бойових дій (АТО)
та їхніх сімей працює гаряча лінія
з правових консультацій:**

Тел.: 0683847640
0993697118

понеділок - п'ятниця
з 12:00 по 17:00

Попередній запис на консультацію до юриста.

Адреса центру
«Правовий захист учасників АТО»:
м. Львів, вул. Листопадового Чину, 14

Зміст

Правовий статус учасника АТО 4

I. Статус учасника бойових дій 4
II. Військовозобов'язані, що не підлягають призову або підлягають звільненню під час мобілізації 6

Грошове забезпечення учасників АТО 10

I. Щомісячне грошове забезпечення ... 10
II. Збереження місця роботи та середнього заробітку 13

Права та пільги учасників АТО 14

I. Право на збереження підприємницької діяльності 14
II. Звільнення від нарахування штрафних санкцій 15
III. Пенсійне забезпечення учасників АТО 16
IV. Дострокове присвоєння військових звань 16

V. Право на поновлення у ВНЗ 17
VI. Пільги, що надаються учасникам бойових дій 17
VII. Право на безоплатне отримання земельних ділянок 21

Соціальний захист членів сімей учасників АТО 24

I. Пенсія у випадку втрати годувальника 24
II. Одноразова грошова допомога у випадку загибелі, інвалідності, часткової втрати працездатності учасника АТО..... 25

Правовий статус учасників АТО

І. Статус учасника бойових дій

Військовослужбовці Збройних Сил України, які брали участь в АТО, отримують статус учасника бойових дій. Порядок надання статусу учасника бойових дій (учасника АТО) має визначити Кабінет Міністрів України.

Статус та посвідчення учасника бойових дій видаються органами Міноборони, МВС, МНС, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, ДПтС, Управління державної охорони, ДПС, Адміністрації Державної прикордонної служби, Держспецзв'язку.

Проте, реальні обставини засвідчують, що у деяких військових частинах кадровики вносять у документи недостовірну інформацію щодо дійсного розташування військових підрозділів. Тому при отриманні документів учасники АТО повинні простежити, щоб там було вказано, що їх підрозділ дійсно був направлений та дислокований в зоні антитерористичної операції. Це дозволить учаснику бойових дій після завершення АТО не звертатись до суду, щоб доводити своє право на пільги та інші види допомог.

!!! Увага

Документи, які можуть підтвердити участь військовослужбовця в АТО:

1. медичні довідки, висновки про поранення чи контузію в зоні АТО чи свідоцтво про смерть військовослужбовця;
2. довідка командира військової частини про причини та обставини поранення (контузії, травми або каліцтва).

Слід мати на увазі, що в цих документах неодмінно повинна бути вказана інформація про причину отримання поранення чи настання смерті, пов'язану з участю в АТО. В іншому випадку, за відсутності документів, які підтверджували б, що поранення чи смерть військовослужбовця наступила саме під час військової служби та участі в АТО, військовослужбовці чи родичі та сім'ї загиблих не зможуть отримати статус учасника бойових дій чи статус сім'ї загиблого учасника бойових дій і, відповідно, не отримають соціальних виплат, інших видів допомог та пільг;

3. витяг із наказу командира військової частини про виключення зі списків особового складу частини або військовий квиток;
4. довідка про прикріплення солдата до конкретної військової частини;
5. інші документи, де було б зазначено про участь в антитерористичній операції.

Статус учасника бойових дій можна отримати й у судовому порядку за наявності свідків або інших непрямих документів, що підтверджують участь в АТО.

II. Військовозобов'язані, що не підлягають призову або підлягають звільненню під час мобілізації

Не підлягають призову на військову службу під час мобілізації такі категорії військовозобов'язаних (ст. 23 ЗУ від 21.10.1993 р. (зі змінами) «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію»):

1. **заброньовані на період мобілізації та на воєнний час** за органами державної влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, а також за підприємствами, установами і організаціями в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. **Бронюванню підлягають** військовозобов'язані, які працюють в органах державної влади, інших державних органах, органах місцевого самоврядування та на підприємствах, в установах і організаціях, яким встановлено мобілізаційні завдання (замовлення), у разі, якщо це необхідно для забезпечення функціонування зазначених органів та виконання мобілізаційних завдань.
2. **визнані тимчасово непридатними** до військової служби (відповідно до висновку військово-лікарської комісії) за станом здоров'я на термін до шести місяців (з наступним проходженням військово-лікарської комісії);

3. **чоловіки (жінки), на утриманні яких перебувають п'ять і більше дітей** віком до 16 років (такі особи можуть бути призвані на військову службу у разі їх згоди тільки за місцем проживання);
4. **зайняті постійним доглядом за особами,** що його потребують, відповідно до законодавства України, в разі відсутності інших осіб, які можуть здійснювати такий догляд;
5. народні депутати України, депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим.
6. **військовозобов'язані, які досягли граничного терміну** перебування в запасі (для військовозобов'язаних-чоловіків - 60 років, для вищого офіцерського складу - 65 років, для військовозобов'язаних-жінок - 50 років).

Виключенню з військового обліку підлягають громадяни України, які: (ст. 37 ЗУ від 25.03.1992 № 2232-XII (зі змінами) «Про військовий обов'язок і військову службу»):

1. визнані військово-лікарськими комісіями непридатними до військової служби з виключенням з військового обліку;
2. припинили громадянство України;
3. були раніше засуджені до позбавлення волі за вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину;
4. направлені для відбування покарання до установ виконання покарань або до яких застосовано примусові заходи медичного характеру;
5. не отримали до 40-річного віку військово-облікової або спорідненої з нею спеціальності.

Під час проведення мобілізації з військової служби звільняються військовослужбовці:

1. **жінки, які мають дитину (дітей) віком до 16 років,** якщо вони не висловили бажання продовжувати військову службу;
2. **за станом здоров'я** — на підставі висновку (постанови) військово-лікарської комісії про непридатність до військової служби в мирний час, обмежену придатність у воєнний час, якщо вони не висловили бажання продовжувати військову службу;
3. **у зв'язку з позбавленням військового звання** в дисциплінарному порядку;
4. **у зв'язку з обвинувальним вироком суду,** що набрав законної сили, яким призначено покарання у виді позбавлення волі, обмеження волі або позбавлення військового звання;
5. **через такі сімейні обставини** або інші поважні причини:

- **виховання матір'ю** (батьком) - військовослужбовцем, яка (який) не перебуває у шлюбі, дитини або кількох дітей, **які з нею (з ним) проживають, без батька (матері)**;
- утримання матір'ю (батьком) — військовослужбовцем, яка (який) не перебуває у шлюбі, **повнолітньої дитини віком до 23 років,** якщо вона (він) є **інвалідом I чи II групи**;
- **необхідність постійного стороннього догляду за хворою дружиною (чоловіком), дитиною,** що підтверджується відповідним медичним висновком медико-соціальної експертної комісії для осіб віком понад 18

років чи лікарсько-консультативної комісії для осіб до 18 років;

- наявність у військовослужбовця трьох і більше дітей;

6. **у зв'язку з проведенням організаційних заходів** у порядку, визначеному Генеральним штабом Збройних Сил України, за умови завершення виконання визначених завдань;
7. **через службову невідповідність** (осіб рядового складу), у разі невиконання службових обов'язків.

Для підтвердження вищезазначених обставин військовозобов'язаним необхідно подати відповідні документи (довідку про склад сім'ї, медичний висновок, свідоцтва про народження дитини, про шлюб, про розлучення, довідку про інвалідність, обвинувальний вирок суду чи інші залежно від обставини, яку потрібно підтвердити) у військовий комісаріат за місцем реєстрації військовозобов'язаного.

Грошове забезпечення учасників АТО

І. Щомісячне грошове забезпечення

Розміри місячного грошового забезпечення військовослужбовців ЗС України, які приймають участь в АТО (в тис. грн)

Найменування посади	Військове звання	Місячне грошове забезпечення: відсоток щомісячної додаткової винагороди	Місячне грошове забезпечення: Базове грошове забезпечення	Місячне грошове забезпечення: *За участь в АТО*	Разом з винагородою за участь в АТО
Офіцери					
Командир батальйону	підполковник	100%	7,7	*10,9*	**18,6**
		60%	5,6	*8,2*	**13,9**
Заст. командира батальйону	майор	100%	7,2	*10,2*	**17,5**
		60%	5,3	*7,7*	**13,0**
Командир роти	капітан	100%	6,9	*9,7*	**16,7**
		60%	5,1	*7,3*	**12,5**
Заст. командира роти	ст. лейтенант	100%	6,4	*9,1*	**15,5**
		60%	4,8	*6,8*	**11,6**
Командир взводу	лейтенант	100%	5,1	*7,3*	**12,5**
		60%	3,8	*5,5*	**9,3**
Рядовий, сержантський склад					
Головний старшина (9 т.р.)	ст. прапорщик	100%	5,2	*7,2*	**12,4**
		60%	3,8	*5,4*	**9,4**
Командир танка (6 т.р.)	сержант	100%	4,5	*6,2*	**10,8**
		60%	3,3	*4,7*	**8,1**
Командир відділення (4 т.р.)	мол. сержант	100%	3,8	*5,2*	**9,0**
		60%	2,8	*3,9*	**6,8**
Старший стрілець (3 т.р.)	ст. солдат	100%	3,5	*4,8*	**8,4**
		60%	2,6	*3,6*	**6,3**
Стрілець (2 т.р.)	рядовий	100%	3,2	*4,3*	**7,4**
		60%	2,3	*3,3*	**5,7**
Стрілець (строк. служби 2 т.р.)	рядовий		0,2	*3,0*	**3,2**

Інформація з сайту Міністерства оборони України - www.mil.gov.ua

**грошове забезпечення за перший місяць може бути меншим в залежності від дати прийняття посади, або дати зарахування до складу АТО.*

***100% винагороди** — військовослужбовці високомобільних десантних військ, льотного складу, наземної авіації та спецназу;

60% винагороди — інші військовослужбовці.

Мобілізовані та учасники АТО мають право отримувати грошове забезпечення в повному обсязі, з урахуванням всіх надбавок та премій, на рівні військовослужбовців контрактної служби відповідно до посад та військових звань (постанова КМУ «Питання грошового забезпечення військовослужбовців, які проходять військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період» від 09.04.2014 № 111).

Перерахування (виплата) коштів за бажанням військовослужбовця може здійснюватись членам їхніх сімей шляхом:

- видача готівки з касі військової частини за довіреностями військовослужбовців;
- перерахування коштів на зазначений військовослужбовцем рахунок або поштовим переказом з оплатою цих послуг за рахунок військової частини.

Одноразова грошова допомога на день демобілізації нараховується після звільнення військовослужбовців призваних на військо-

ву службу під час мобілізації. Демобілізація проводиться за умови стабілізації воєнно-політичної обстановки навколо України, після оголошення Указу Президента України про демобілізацію. Демобілізація проведиться поетапно на протязі певного часу.

II. Збереження місця роботи та середнього заробітку

За всіма громадянами, які призвані під час мобілізації на військову службу, гарантовано **зберігаються місце роботи, посада,** компенсується із державного бюджету **середній заробіток,** але не більше одного року. При цьому єдиний соціальний внесок на такі виплати з бюджету на особливий період не нараховується.

Одночасно разом із компенсацією такі громадяни отримують грошове забезпечення як військовослужбовці.

!!! Увага.

У випадку звільнення з роботи та відмови у виплаті заробітної плати громадянам, призваним на військову службу в зв'язку з мобілізацією, необхідно звернутися до органів прокуратури.

Права та пільги учасників АТО

І. Право на збереження підприємницької діяльності

Приватні підприємці, які призвані на військову службу під час мобілізації, зберігають право на підприємницьку діяльність. Державна реєстрація підприємницької діяльності фізичних осіб-підприємців не припиняється.

При цьому такі фізичні особи-підприємці (ФОП) **звільняються від обов'язку нарахування, сплати та подання податкової звітності** з податку на доходи фізичних осіб та з єдиного податку на весь період їх військової служби.

Підставою для звільнення є заява ФОП та копія військового квитка або копія іншого документа, виданого відповідним державним органом, із зазначенням даних про призов такої особи на військову службу за призовом під час мобілізації. Такі документи подаються до органу доходів і зборів за місцем податкової реєстрації ФОП протягом 10 днів після її демобілізації.

Якщо демобілізована особа (ФОП) перебуває на лікуванні (реабілітації), заява і копія військового квитка або копія іншого документа, виданого відповідним державним органом, подаються протягом 10 днів після закінчення її лікування (реабілітації).

Якщо ФОП чи самозайнята особа, призвана на військову службу під час мобілізації, має найманих працівників і на строк своєї військової служби уповноважує іншу особу на виплату найманим працівникам заробітної плати та/або інших доходів, то обов'язок з нарахування та утримання податку на доходи фізичних осіб з таких виплат на строк військової служби самозайнятої особи несе уповноважена особа.

Податок на доходи фізичних осіб, що був нарахований та утриманий уповноваженою особою з таких виплат фізичним особам, сплачується до бюджету демобілізованою самозайнятою особою протягом 180 календарних днів з першого дня її демобілізації без нарахування штрафних і фінансових санкцій. При цьому демобілізована самозайнята особа у заяві зазначає дані про суми нарахованого та утриманого уповноваженою особою податку з найманих працівників протягом строку військової служби самозайнятої особи.

ІІ. Звільнення від нарахування штрафних санкцій

Військовослужбовці, а також військовозобов'язані, які призвані під час мобілізації на військову службу, з боку підприємств, установ, організацій усіх форм власності, а також фізичних осіб у зв'язку з несвоєчасною оплатою фінансових зобов'язань (кредитів, іпотек

тощо), а також процентів за користування кредитом на особливий період **звільняються від нарахування штрафних санкцій**.

III. Пенсійне забезпечення учасників АТО

Для призначення пенсій до вислуги років учасникам АТО зараховується на пільгових умовах (один місяць служби за три місяці) час проходження служби, протягом якого особа брала участь в антитерористичній операції. (згідно з Постановою КМ № 232 від 04.06.2014).

Зберігається розмір пенсій офіцерам запасу, які призвані під час мобілізації. При демобілізації цим офіцерам пенсія буде збільшена з урахуванням нових посад, військових звань та додаткової вислуги років (ст. 2 ЗУ «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб).

IV. Дострокове присвоєння військових звань

З метою заохочення військовослужбовців, які залучаються до проведення антитерористичної операції, Міністерству оборони України дозволено під час проведення антитерористичної операції присвоювати в порядку

заохочення військовослужбовцям — учасникам антитерористичної операції **чергові військові звання** до полковника (капітана 1 рангу) включно незалежно від займаної посади та строків вислуги у відповідному званні (Указ Президента України 19 травня 2014 року № 480).

V. Право на поновлення у ВНЗ

Студенти вищих навчальних закладів, які були призвані на військову службу під час мобілізації, мають право на поновлення у відповідному вищому навчальному закладі після демобілізації та продовження їх безоплатного навчання, на той термін, що залишився до кінця чергового періоду навчання і був завчасно оплачений ними до призову.

VI. Пільги, що надаються учасникам бойових дій

Учасникам бойових дій надаються понад **20 різних видів пільг**:

- **безоплатне**, першочергове одержання ліків;
- **безоплатне** зубопротезування;
- **безоплатне** забезпечення санаторно-курортним лікуванням або одержання компенсації вартості самостійного санаторно-курортного лікування;

- **75% знижка** на оплату комунальних послуг;
- **безоплатний** проїзд усіма видами міського та приміського пасажирського транспорту, не залежно від відстані та місця проживання;
- **користування** при виході на пенсію чи зміні місця роботи поліклініками та госпіталями, до яких вони були прикріплені за попереднім місцем роботи;
- **щорічне медичне обстеження** і диспансеризація;
- **першочергове обслуговування** в лікувально-профілактичних закладах, аптеках та першочергова госпіталізація;
- **виплата допомоги** по тимчасовій непрацездатності в розмірі 100% середньої заробітної плати, не залежно від стажу роботи;
- **використання чергової щорічної відпустки** у зручний для них час;
- **переважне право** на збереження місця роботи;
- **першочергове** забезпечення жилою площею осіб, які потребують поліпшення житлових умов, та **першочергове** відведення земельних ділянок для індивідуального житлового будівництва, садівництва і городництва;
- **першочерговий** ремонт жилих будинків і квартир цих осіб та забезпечення їх паливом;

- **одержання позики** на будівництво, реконструкцію або капітальний ремонт жилих будинків і подвірних будівель, приєднання їх до інженерних мереж, комунікацій, а також позики на будівництво або придбання дачних будинків і благоустрій садових ділянок з погашенням її протягом 10 років починаючи з п'ятого року після закінчення будівництва;
- **першочергове право на вступ до житлово-будівельних кооперативів,** кооперативів по будівництву та експлуатації колективних гаражів, стоянок для транспортних засобів та їх технічне обслуговування, до садівницьких товариств, на придбання матеріалів для індивідуального будівництва і садових будинків;
- **безоплатний проїзд один раз на два роки** (туди і назад) залізничним, водним, повітряним або міжміським автомобільним транспортом, не залежно від наявності залізничного сполучення, **або проїзд один раз на рік** (туди і назад) вказаними видами транспорту **з 50% знижкою**;
- **зі сплати податків**, зборів, мита та інших платежів до бюджету;
- **позачергове користування всіма послугами зв'язку** та позачергове встановлення на пільгових умовах квартирних телефонів (оплата у розмірі 20% від тарифів вартості основних та 50% - додаткових робіт). Абонементна плата встановлюється у розмірі 50% від вартості;

- **першочергове обслуговування** підприємствами, установами та організаціями служби побуту, громадського харчування, житлово-комунального господарства, міжміського транспорту;
- **позачергове** влаштування до закладів соціального захисту населення;
- учасникам бойових дій на території інших держав надається право на **позаконкурсний** вступ до ВНЗ та **переважне** право на вступ до ПТУ і на курси для одержання відповідних професій. (Ст. 12 ЗУ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»).

Відповідно до ст. 10 та ст. 15 ЗУ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» відповідні пільги отримують також особи, на яких поширюється чинність зазначеного Закону. До них зокрема відносяться:

1. сім'ї військовослужбовців, які загинули (пропали безвісти) або померли внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних під час виконання обов'язків військової служби (службових обов'язків), а також внаслідок захворювання, одержаного в період проходження військової служби;
2. дружини (чоловіки) померлих учасників бойових дій, визнаних за життя інвалідами, які не одружилися вдруге;
3. діти померлих учасників бойових дій, які навчаються за денною формою навчання у вищих навчальних закладах I-IV рівнів

акредитації та професійно-технічних навчальних закладах.

VII. Право на безоплатне отримання земельних ділянок

Учасники бойових дій (АТО) мають право на першочергове відведення земельних ділянок для індивідуального житлового будівництва, садівництва і городництва.

Учасники АТО можуть отримувати ділянки з земель державної власності (в межах областей) або комунальної власності (в межах населених пунктів) у таких розмірах:

1. для ведення фермерського або особистого селянського господарства - до 2 га;
2. для ведення садівництва - до 0, 12 га;
3. для будівництва та обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибної ділянки) – до 0,25 га у селах, до 0,15 га – у селищах та до 0,10 га – у містах;
4. для індивідуального дачного будівництва – до 0, 10 га;
5. для будівництва індивідуальних гаражів – до 0, 01 га.

Учасники АТО, зацікавлені в одержанні земельних ділянок у власність, подають до органу виконавчої влади або місцевого самоврядування за місцезнаходженням ділянки (до

сільських, селищних, міських рад – для отримання ділянок з земель комунальної власності; до районних держадміністрацій – для отримання ділянок з земель державної власності) такі **документи**:

- клопотання довільної форми (у ньому визначається розміри та цільове призначення ділянки);
- додаток: графічні матеріали, в яких зазначається бажане місце розташування ділянки;
- погодження землекористувача – подається тільки у випадках, якщо дана ділянка перебуває у користуванні іншої особи;
- документ, що підтверджує участь в антитерористичній операції (посвідчення, довідка, наказ тощо).

Якщо особа бажає отримати земельну ділянку для ведення фермерського господарства, крім згаданих вище документів, необхідно також подати документи, що підтверджують досвід роботи у сільському господарстві або наявність освіти, здобутої у аграрному навчальному закладі.

Після отримання необхідного пакету документів відповідний орган протягом строку **не більше одного місяця** розглядає клопотання і надає дозвіл або відмову на розробку проекту землеустрою.

Розробка проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки здійснюється за замовленням громадян суб'єктами господа-

рювання, що є виконавцями робіт із землеустрою згідно із законом, у строки, що обумовлюються угодою сторін. Після розробки проект землеустрою узгоджується з місцевим управлінням земельних ресурсів (за місцезнаходженням ділянки).

Погоджений проект землеустрою надсилається відповідному органу виконавчої влади або місцевого самоврядування (якому до цього направлявся пакет документів для отримання ділянки), який протягом строку не більше, ніж 2 тижні з дня отримання проекту (а якщо необхідно провести обов'язкову землевпорядну експертизу – після отримання позитивного висновку такої експертизи) приймає рішення щодо затвердження проекту землеустрою і передання земельної ділянки у власність.

Соціальний захист членів сімей учасників АТО

І. Пенсія у випадку втрати годувальника

Членам сімей військовослужбовців, осіб, звільнених з військової служби, які загинули (померли) внаслідок поранення, контузії або каліцтва, одержаних при захисті Батьківщини або внаслідок захворювання, пов'язаного з участю у бойових діях у мирний час, які є непрацездатними та перебували на утриманні загиблого (померлого) годувальника (при цьому дітям незалежно від того, чи перебували вони на утриманні загиблого (померлого) годувальника, - надається 70% грошового забезпечення (заробітної плати) загиблого (померлого) годувальника на одного непрацездатного члена сім'ї.

Якщо на утриманні загиблого (померлого) годувальника перебували двоє і більше членів сім'ї, пенсія призначається у розмірі 90% грошового забезпечення (заробітної плати) загиблого (померлого) годувальника, що розподіляється між ними рівними частками, але не менше ніж 40% процентів на кожного непрацездатного члена сім'ї (ст. 36 ЗУ «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» зі змінами, які набирають чинності 01.01.2015 р.)

ІІ. Одноразова грошова допомога у випадку загибелі, інвалідності, часткової втрати працездатності учасника АТО

Одноразова грошова допомога у випадку загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності військовослужбовців, військовозобов'язаних та резервістів, які призвані на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори чи для проходження служби у військовому резерві (далі — одноразова допомога) виплачується відповідно до ЗУ «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей».

Одноразова допомога — гарантована державою виплата. Право на її отримання відповідно до зазначеного Закону мають:

1. у випадку загибелі (смерті) військовослужбовця, військовозобов'язаного або резервіста, якого призвано на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори чи для проходження служби у військовому резерві — **члени сім'ї, батьки та утриманці загиблого (померлого);**
2. **у випадку встановлення інвалідності,** що настала внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва), отриманої під час виконання обов'язків військової служби (в період проходження військової

служби) або внаслідок захворювання, пов'язаного з виконанням обов'язків військової служби (в період проходження ним військової служби), чи встановлення інвалідності особі після її звільнення з військової служби внаслідок зазначених причин — **військовослужбовця, особи, звільненої з військової служби;**

3. **у випадку встановлення інвалідності не пізніше, ніж через три місяці після звільнення** з військової служби чи після закінчення тримісячного строку, але внаслідок захворювання або нещасного випадку, що мали місце в період проходження зазначеної служби — **особи, звільненої з військової служби;**
4. **у випадку отримання поранення** (контузії, травми або каліцтва) під час виконання обов'язків військової служби, що призвело до часткової втрати працездатності без встановлення йому інвалідності — військовослужбовці, військовозобов'язані або резервісти;

Одноразова допомога оформлюється та виплачується:

1. членам сімей, батькам та утриманцям загиблого (померлого), особам, звільненим з військової служби, **через обласні військові комісаріати;**
2. військовослужбовцям, військовозобов'язаним або резервістам, призваним на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори чи для проходження служби у військовому резерві — **через військові частини, де вони проходять службу або збори.**

Розмір одноразової допомоги не залежить від службового становища військовослужбовця і становить:

1. **у випадку загибелі** (смерті) військовослужбовця, військовозобов'язаного або резервіста, якого призвано на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори чи для проходження служби у військовому резерві — **609 тис. грн** (500-кратний прожитковий мінімум, встановлений законодавством, у 2014 році — 1218 грн).

Допомога виплачується рівними частками між особами, які мають право на її отримання. У випадку відмови якоїсь з осіб від отримання одноразової допомоги її частка розподіляється між іншими особами, які мають право на її отримання;

2. **у випадку встановлення** військовослужбовцю, особі звільненій з військової служби, **інвалідності,** що настала внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва), отриманого ним під час виконання обов'язків військової служби або внаслідок захворювання, пов'язаного з виконанням ним обов'язків військової служби:

- за 1 групу — 304,5 тис. грн (250-кратний прожитковий мінімум);
- за 2 групу — 243,6 тис. грн (200-кратний прожитковий мінімум);
- за 3 групу — 182,7 тис. грн (150-кратний прожитковий мінімум);

3. **у випадку встановлення** військовослужбовцю, військовозобов'язаному, резервісту, особі, звільненій з військової служби, інвалідності, що настала в період проходження військової служби, або внаслідок захворювання, пов'язаного з проходженням ним військової служби, або встановлення особі, звільненій з військової служби, **інвалідності не пізніше, ніж через три місяці після звільнення її з військової служби** чи після закінчення тримісячного строку, але внаслідок захворювання або нещасного випадку, що мали місце в період проходження зазначеної служби:
   - за 1 групу — 146,2 тис. грн (120-кратний прожитковий мінімум);
   - за 2 групу — 109,6 тис. грн (90-кратний прожитковий мінімум);
   - за 3 групу — 85,3 тис. грн (70-кратний прожитковий мінімум);
4. **у випадку часткової втрати працездатності** військовослужбовцю, який отримав поранення (контузію, травму або каліцтво) під час виконання обов'язків військової служби **без встановлення інвалідності** — у розмірі, що визначається **у відсотках від**

85,3 тис. грн (70-кратний прожитковий мінімум), **залежно від ступеня втрати працездатності,** який встановлюється медико-соціальними експертними комісіями (МСЕК);

5. **у випадку часткової втрати працездатності військовослужбовцем строкової військової служби,** який отримав поранення (контузію, травму або каліцтво) у період проходження військової служби — у розмірі, що визначається **у відсотках від 60,9 тис. грн.** (50-кратний прожитковий мінімум), залежно від ступеня втрати працездатності, який встановлюється МСЕК;
6. **у випадку часткової втрати працездатності військовозобов'язаним або резервістом,** призваного на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори чи для проходження служби у військовому резерві, який отримав поранення (контузію, травму або каліцтво) під час виконання обов'язків військової служби без встановлення інвалідності — у розмірі, що визначається **у відсотках від 60,9 тис. грн.** (50-кратний прожитковий мінімум), **залежно від ступеня втрати працездатності,** який встановлюється МСЕК;

Виплата одноразової допомоги не здійснюється, якщо загибель (смерть), поранення (контузія, травма або каліцтво), інвалідність або часткова втрата працездатності без вста-

новлення інвалідності військовослужбовця, військовозобов'язаного або резервіста є наслідком:

- вчинення ним злочину або адміністративного правопорушення;
- вчинення ним дій у стані алкогольного, наркотичного чи токсичного сп'яніння;
- навмисного спричинення собі тілесного ушкодження, іншої шкоди своєму здоров'ю або самогубства (крім випадку доведення особи до самогубства, встановленого судом);
- подання особою завідомо неправдивих відомостей для призначення і виплати одноразової допомоги.

Порядок призначення та виплати допомоги

Особи, які мають право на одноразову допомогу звертаються з документами, зазначеними у наведеному нижче переліку у обласний військовий комісаріат (військовослужбовці — у військову частину).

Комплект документів перевіряється та надсилається за належністю в Департамент фінансів Міністерства оборони України для розгляду їх Комісією Міністерства оборони України з розгляду питань, пов'язаних із призначенням і виплатою одноразової допомоги.

Перевірені фахівцями документи розглядаються Комісією та подаються Міністру оборони України для прийняття рішення про призначення одноразової допомоги.

Після прийняття рішення Міністром оборони України кошти надсилаються у обласний військовий комісаріат (військову частину), до якого були подані документи, для виплати одноразової допомоги отримувачам.

Виплата одноразової допомоги провадиться в порядку черговості відповідно до дати подання документів після отримання Міністерством оборони коштів, передбачених на ці цілі.

Перелік документів на одержання одноразової грошової допомоги

1. У разі захворювання, поранення (контузії, травми або каліцтва) або встановлення інвалідності:

- заява про виплату одноразової грошової допомоги (стандартний бланк є у військкоматі або військовій частині);
- копія довідки медико-соціальної експертної комісії про встановлення відсотка та причинного зв'язку втрати працездатності, або встановленої інвалідності (видається комісіями МСЕК Міністерства охорони здоров'я);
- копія довідки ВЛК, свідоцтва про хворобу (видається медичними установами, де проводилось лікування);
- копія довідки командира військової частини про причини та обставини поранен-

ня (контузії, травми або каліцтва), видається у військовій частині;
- витяг із наказу командира військової частини про виключення зі списків особового складу частини, а для військовослужбовців строкової військової служби — копія військового квитка (для звільнених із служби);
- копії сторінок паспорта отримувача одноразової допомоги з даними про прізвище, ім'я та по батькові і місце реєстрації;
- копія ідентифікаційного коду отримувача.

Всі копії завіряються у військовому комісаріаті (військовій частині), який приймає документи для виплати одноразової допомоги.

2. У разі загибелі (смерті) військовослужбовця:
- заява кожної повнолітньої особи, яка має право на отримання допомоги, а при наявності неповнолітніх дітей — іншого з батьків про виплату одноразової грошової допомоги (стандартний бланк є у військкоматі або військовій частині);
- копія свідоцтва про смерть військовослужбовця (оригінал видають органи РАГС за місцем проживання);

!!! Увага.

Слід мати на увазі, що в цьому документі неодмінно повинна бути вказана інформація про причини настання смерті, пов'язана з участю в АТО. У випадку відсутності документів, які підтверджували б, що смерть військовослужбовця або прирівняного до такої особи наступила саме під час військової служби та участі в АТО, родичі та сім'ї загиблих не зможуть отримати статус сім'ї загиблого військовослужбовця і, відповідно, не отримають соціальних виплат, інших видів допомоги та пільг.

- витяг із наказу про виключення загиблого (померлого) військовослужбовця зі списків особового складу військової частини (надає військова частина);
- копії документів, що свідчать про причини та обставини загибелі (смерті) військовослужбовця (військова частина);
- для виплати одноразової допомоги сім'ям, загиблих під час проведення антитерористичної операції — копія лікарського свідоцтва про смерть (видається сім'ї) та повідомлення військової частини про смерть військовослужбовця (надсилається військовою частиною у військовий комісаріат за місцем проживання сім'ї);
- для інших випадків — копія лікарського свідоцтва про смерть (видається сім'ї), копія постанови військово-лікарської комісії про встановлення причинного зв'язку загибелі (смерті), акт розслідування щодо обставин загибелі військовослужбовця (складається командиром військової частини або військовою службою правопорядку Збройних Сил України або правоохоронними органами (прокуратурою,

міліцією, Службою безпеки України));
- копія довідки органу реєстрації або відповідного житлово-експлуатаційного підприємства, організації чи органу місцевого самоврядування про склад сім'ї військовослужбовця, військовозобов'язаного чи резервіста (ЖЕК або КЕЧ);
- витяг із послужного списку особової справи про склад сім'ї військовослужбовця (видає військова частина);
- копія свідоцтва про шлюб — для виплати грошової допомоги дружині (чоловікові);
- копія свідоцтва про народження дитини — для виплати одноразової грошової допомоги дитині;
- копія свідоцтва про народження військовослужбовця — для виплати одноразової грошової допомоги батькам загиблого (померлого);
- копії сторінок паспортів повнолітніх членів сім'ї з даними про прізвище, ім'я та по батькові і місце реєстрації;
- копія ідентифікаційного коду кожного члена сім'ї.

Всі копії завіряються у військовому комісаріаті (військовій частині), який приймає документи для виплати одноразової допомоги.

Допомога на поховання

Батькам та неповнолітнім дітям, а також дітям-інвалідам з дитинства (незалежно від

їх віку) військовослужбовців, які загинули чи померли або пропали безвісти в період проходження військової служби, державою виплачується одноразова грошова компенсація в розмірі суми державного страхування військовослужбовців з урахуванням коефіцієнта індексації грошових доходів (п. 4 ст. 15 ЗУ «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей»).

Поховання учасників бойових дій здійснюється безоплатно для виконавця волевиявлення померлого або особи, яка зобов'язалася поховати померлого. Сім'ям і батькам військовослужбовців, які загинули (померли) під час проходження військової служби, надається допомога в проведенні поховання і компенсування матеріальних витрат на ритуальні послуги та спорудження надгробків у розмірі 500 грн (п. 7 Постанова КМУ від 22.05.2000 № 829 «Про грошове забезпечення військовослужбовців»).

Підписано до друку: 08.09.2014
Тираж: 5 000 примірників

Друк: ФОП Пекар В.В.